

CEPOS NOTAT:

44 PCT. MED EN LANG VIDEREGÅENDE UDDANNELSE (LVU) BETALER TOPSKAT

15-08-2016

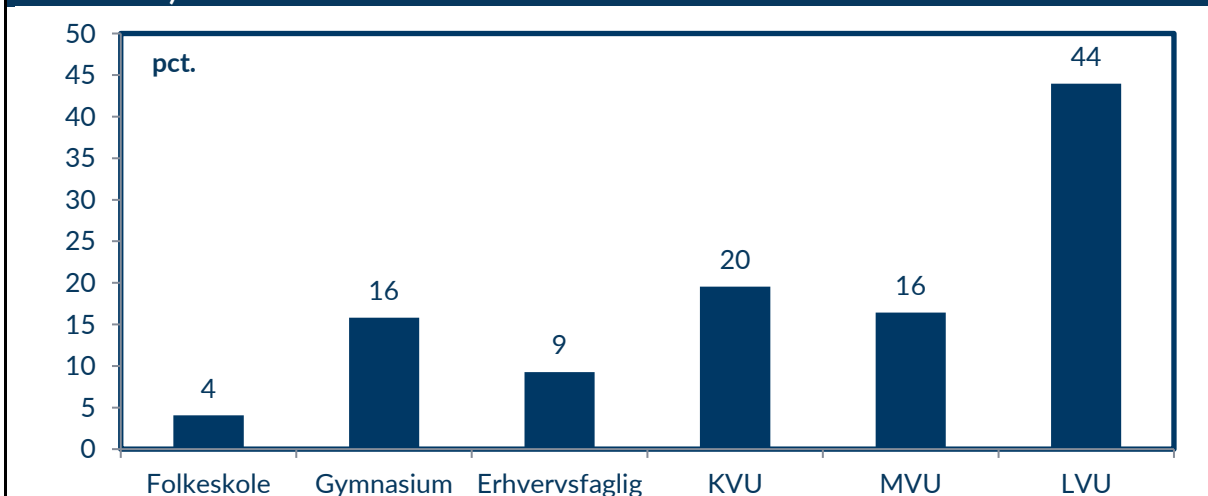
**AF CHEFØKONOM MADS LUNDBY HANSEN (2123 7952)
OG CHEFKONSULENT JØRGEN SLOTH BJERRE HANSEN**

RESUME

Dette notat viser, at 44 pct. af de personer, der har en lang videregående uddannelse (LVU) betaler topskat. Det er langt flere end for øvrige uddannelsesgrupper. F.eks. er det 16 pct. af personerne med en mellemlang videregående uddannelse, der betaler topskat, og 9 pct. af personer med en erhvervsfaglig uddannelse. Beregningerne er udført af CEPOS på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik. Ser man på hvor mange år, der er gået, siden man blev færdig med en LVU, er der også en stigende andel over tid, der betaler topskat. Således betaler 28 pct. topskat 5 år efter endt uddannelse, hvilket stiger til 45 pct. 10 år efter endt uddannelse. 15 år efter endt uddannelse betaler 54 pct. af personer med en LVU topskat. I efterårets skattereform kan den i regeringsgrundlaget annoncerede nedsættelse af topskatten med 5½ point finansieres af bl.a. lavere SU, herunder omlægning af SU til lån på kandidatdelen. Eftersom mange personer med en lang videregående uddannelse (LVU) også kommer til at betale topskat i løbet af deres erhvervskarriere, ville en sådan finansiering medføre, at mange fremtidige topskatteydere selv finansierer deres egen topskattelettelse via lavere SU.

I denne analyse belyses andelen af topskatteydere blandt personer med forskellig uddannelsesbaggrund defineret som højeste gennemførte uddannelse. Beregningerne er udført af CEPOS på basis af registerdata fra Danmarks Statistik. Det fremgår, at 44 pct. af de personer, der har en LVU betaler topskat, jf. figur 1. Det er langt flere end for øvrige uddannelsesgrupper. Fx er det 16 pct. af personer med en MVU¹, der betaler topskat, og 9 pct. af personer med en erhvervsfaglig uddannelse.

Figur 1. Andel der betaler topskat fordelt på uddannelsesbaggrund (højest gennemførte uddannelse)

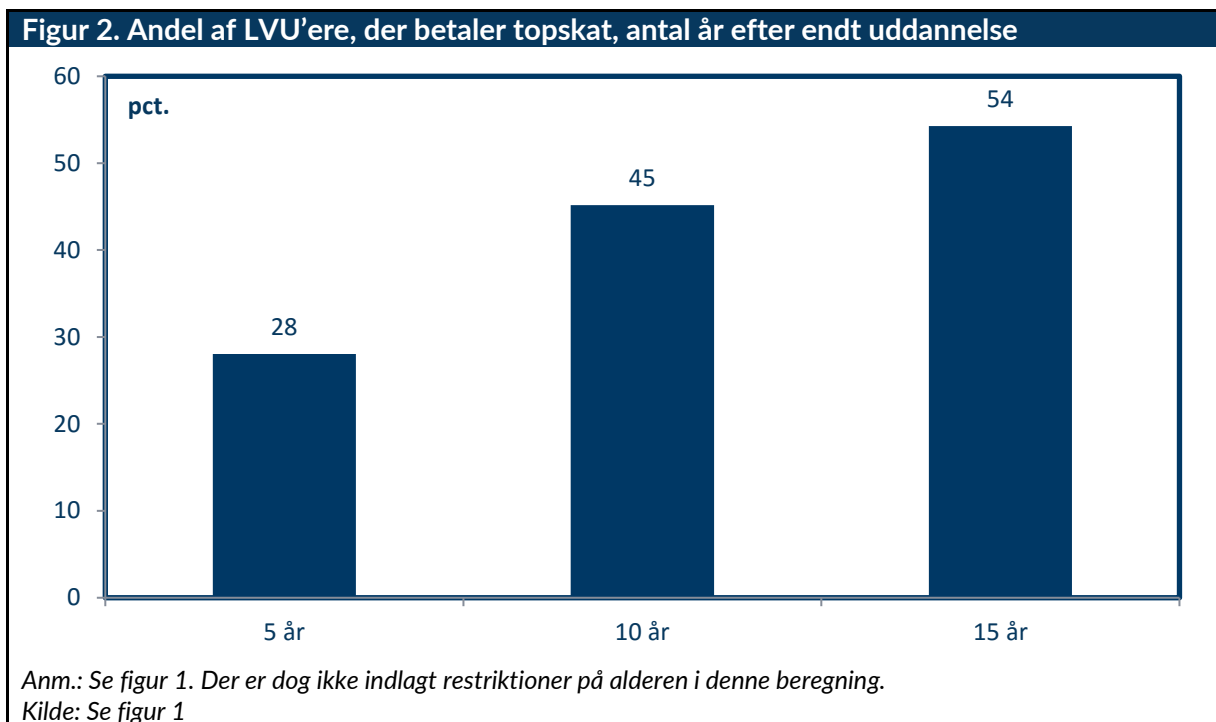
Anm.: MVU indeholder både MVU og bacheloruddannelser. LVU indeholder både LVU og Ph.D.-uddannelser. Beregningerne tager udgangspunkt i registerdata fra 2013 og 2022-skatte regler således, at skattereformen fra 2012 er fuldt indfaset mht. forhøjelsen af topskattegrænsen. Der indgår alene personer i alderen 30-59 år, idet mange under 30 år ikke vil være færdige med deres uddannelse, mens mange over 59 år har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks personregistre

10 år efter endt uddannelse betaler knap halvdelen af LVU'erne topskat

Ser man på hvor mange år, der er gået, siden man blev færdig med en LVU, er der også en stigende andel over tid, der betaler topskat, jf. figur 2. Således betaler 28 pct. topskat 5 år efter endt uddannelse, hvilket stiger til 45 pct. 10 år efter endt uddannelse. Når der er gået 15 år efter endt uddannelse, betaler 54 pct. af personer med en LVU topskat. Dvs. at selvom mange LVU'ere ikke betaler topskat i de første år af arbejdslivet, så vil over halvdelen blive berørt af topskatten på et senere tidspunkt i arbejdslivet. Den stigende andel over tid skyldes i høj grad, at lønnen stiger i takt med produktiviteten (der ofte stiger i takt med alder og erfaring).

¹ MVU = Mellemlang Videregående Uddannelse

BNP kan øges med 0,4 pct. af BNP i 2050 med bedre uddannelsesvalg

I debatten omkring SU og en kommende skattereform har CEPOS anbefalet, at regeringsgrundlagets nedsættelse af topskatten med 5½ point kan finansieres af bl.a. lavere SU, herunder omlægning af SU til lån på kandidatdelen². Den lavere topskat indebærer, at det over tid bliver mere attraktivt at tage en universitetsuddannelse, der giver en høj løn (dvs. høj produktivitet). Konverteringen af SU til lån kan medføre, at unge i højere grad betragter uddannelse som en investering, der skal give et godt job med en høj løn.

Finansministeriet har regnet på et scenarie, hvor de unge ændrer uddannelsesvalg, så de i højere grad vælger uddannelser med en høj løn³. Det fremgår, at hvis optaget på den 1/3 af uddannelserne, der har den laveste produktivitet, falder med 10 pct., og at optaget i stedet øges på den 1/3 af uddannelserne, der har den højeste produktivitet, vil BNP om 34 år – dvs. i 2050 – øges med 0,4 pct. af BNP. Det svarer til, at den gennemsnitslige årlige vækst øges med 0,01 pct. Dvs., at hvis scenariet indfries, så vil den gennemsnitslige årlige vækst øges fra 1,27 pct. (ifølge Finansministeriet) til 1,28 pct. frem mod 2050.

² Se CEPOS-notat ["SU-reform: Lån til kandidatdelen og 0-regulering til 2023 kan finansiere 5 point lavere topskat"](#), 13. maj 2016

³ "Økonomisk analyse: Uddannelse og arbejdsmarkedet", Finansministeriet, januar 2016

Der skal gøres opmærksom på, at Finansministeriets scenarie ikke er et policyforslag, men derimod hypotetiske beregninger. Der angives nemlig ikke, hvordan man opnår, at unge vælger uddannelser med høj produktivitet. Der er grundlæggende to metoder: 1. Den centralistiske, hvor staten nedjusterer optaget for nogle uddannelser med lav produktivitet og øger optaget på uddannelser med højt produktivitet. 2. Man øger incitamentet til at tage uddannelser med høj produktivitet via lavere topskat, brugerbetaling, omlægning af SU mv. Udfordringen er her, at der ikke er et særligt godt kendskab til, hvordan unge påvirkes af disse instrumenter. Herunder i hvilket omfang personer, der ville have læst fx billedkunst, i stedet vælger uddannelser med høj produktivitet, når optaget på lavproduktive uddannelser nedjusteres, eller om de vælger et lavere uddannelsesniveau.

Også mange LVU'ere, der ikke betaler topskat

Selvom LVU'erne er overrepræsenterede blandt topskatteydere, og 44 pct. betaler topskat, så er der altså 56 pct. med en LVU, der ikke betaler topskat. Det kan blandt andet skyldes, at en række lange videregående uddannelser ikke giver de studerende en særlig høj løn på arbejdsmarkedet⁴. At mange studerende alligevel vælger disse uddannelser kan skyldes, at den høje SU giver en tilskyndelse til at tage en LVU. Samtidig mindsker den høje marginalbeskatning for topskatteydere på 67 pct. inkl. afgifter incitamentet til at tage en uddannelse, der løfter produktiviteten og giver en høj løn. Hvis en højproduktiv uddannelse kan løfte den månedlige indkomst med eksempelvis 5.000 kr. før skat relativt til en anden uddannelse, vil det kun give en merudbetaling på knap 1.700 kr., når skatter og afgifter er betalt for en topskatteyder. For at forbedre incitamenterne til at tage en uddannelse, der giver en høj produktivitet og dermed høj løn, har CEPOS foreslået at nedsætte topskatten med 5½ point finansieret ved lavere SU⁵.

---

⁴ Se CEPOS-notat "[Løngevinst ved 611 forskellige videregående uddannelser](#)", 20. juni 2016

⁵ Se CEPOS-notat "[SU-reform: Lån til kandidatdelen og 0-regulering til 2023 kan finansiere 5 point lavere topskat](#)", 13. maj 2016